

8. Хартія Європейського Союзу про основні права [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_524.

9. Полянская И. С. Конституционно-правовое регулирование права граждан Российской Федерации на проведение собраний, митингов и демонстраций, шествий и пикетирования : дис. ... канд. юрид. наук / И. С. Полянская. – М., 2005. – 185 с.

10. Логвиненко М. І. Правове регулювання діяльності міліції по забезпеченню політичного права громадян на свободу зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій : автореф. дис. ... канд. юрид. наук / М. І. Логвиненко. – Х., 2004. – 21 с.

11. Дикман С. С. Свобода мирных собраний в практике Европейского Суда и Комиссии по правам человека: сб. решений и постановлений / С. С. Дикман, К. И. Терехов ; под общ. ред. С. С. Дикмана. – М. : Новая юстиция, 2011. – 360 с.

Святненко А. П. Практика Європейського Союзу щодо проведення мирних зібрань

У статті на підставі аналізу міжнародних актів та судової практики Європейського суду з прав людини здійснюється наукове тлумачення суті та змісту права на свободу мирних зібрань у країнах – членах Європейського Союзу. Визначається обсяг компетенції органів ЄС щодо порядку реалізації права на свободу мирних зібрань.

Ключові слова: права людини, мирні зібрання, Рада Європи, Європейський Союз, Організація з безпеки і співробітництва в Європі, Європейський суд з прав людини, Хартія Європейського Союзу.

Sviatnenko A. The European Union's practice for the peaceful assembly

Based on the analysis of international acts and European Court of Human Rights, the article provides a scientific interpreting the essence and content of the right to freedom of peaceful assembly in the EU member states. It determines the volume of the EU institutions' competence for the procedure of exercising the right to freedom of peaceful assembly.

The article is devoted to the analysis of the European practice of the use of acts on peaceful gatherings and the development of proposals for the acquisition of positive foreign experience on the subject.

This article describes the essence of the right to peaceful assembly, investigates the legislative cases of limiting this right, analyzes the European practice of the use of acts of peaceful assembly. The author describes that freedom of assembly often overlap with freedom of expression and freedom of opinion, and often the violation of one of the freedoms automatically entails restrictions on the other. The basic standards of freedom of assembly investigated are not exhaustive: in new rulings, the European Court of Justice continues to expand and clarify the content of the Convention in accordance with the development of society and the transformation of the benchmarks of the European public order.

The author states that the competence of the European Union is limited to issues that have been secured at the level of the relevant treaties.

The sources of EU law have been analyzed for the conclusion of agreements that would provide the opportunity to consolidate the right to freedom of peaceful assembly and determine the procedures for its implementation. The views of European authors that implemented certain aspects of the right to freedom of peaceful assembly on the part of the EU within the framework of joint programs to counter and prevent crimes and offenses arising from Part VI of the EU Constitution are noted.

Key words: human rights, peaceful assembly, Council of Europe, European Union, Organization for Security and Cooperation in Europe, European Court of Human Rights, Charter of the European Union.

УДК 347.6

*Інна Феліксівна Севрюкова,
старший науковий співробітник
відділу проблем цивільного,
трудового та підприємницького права
Інституту держави і права
ім. В. М. Корецького НАН України,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ МАЙНОВИХ ПРАВ ДИТИНИ ПРИ ПОДІЛІ СПІЛЬНОЇ СУМІСНОЇ ВЛАСНОСТІ ПОДРУЖЖЯ

Постановка проблеми. Права дитини завжди повинні мати достатній та своєчасний рівень захисту у будь-якому суспільстві. Останнім часом в Україні цьому питанню приділяється особлива увага, вносяться відповідні зміни до нормативних актів. Зокрема, з метою забезпечення належного виконання рішень судів щодо стягнення аліментів нещодавно був прийнятий Закон України від 7 грудня 2017 р. № 2234-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо

посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі сплати аліментів».

Утім, залишаються невирішеними проблемні питання захисту майнових прав дитини, що виникають при застосуванні деяких положень сімейного законодавства. Зокрема, це стосується положень ч. 3 ст. 70 Сімейного кодексу України (далі – СК України), відповідно до яких суд може відступити від рівності часток при поділі майна подружжя. Нині юридична спільнота розглядає необхідність внесення змін до зазначеної вище статті СК України в частині автоматичного визначення частки дитини у спільному майні подружжя при розірванні шлюбу з метою гарантованого захисту прав дитини. На нашу думку, запровадження таких змін повинно ґрунтуватися на ґрунтовному та детальному дослідженні проблематики співвідношення майнових прав батьків та дітей з урахуванням належного рівня захисту дитини.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематику майнових відносин батьків та дітей досліджували українські науковці, зокрема: Г. Матвеев, В. Гопанчук, І. Жилінкова, З. Ромовська, Т. Ариванюк, А. Слепакова, В. Ватрас, А. Ігнатенко, Я. Шевченко та ін. Утім, питання захисту прав дитини потребують постійного моніторингу та дослідження з метою створення відповідних механізмів захисту і вдосконалення правового регулювання сімейних відносин в Україні.

Метою статті є дослідження підстав та доцільності внесення змін до сімейного законодавства в частині відступлення від рівності часток при поділі майна подружжя з метою посилення захисту прав дитини. Для цього слід, на нашу думку, проаналізувати основні положення сімейного права, а також відповідні теоретичні концепції та судову практику стосовно захисту майнових прав дітей, визначивши їх співвідношення з майновими правами та обов'язками батьків.

Основні результати дослідження. Майнові сімейні відносини виникають стосовно конкретного майна, його належності тим чи іншим учасникам сімейних відносин, порядку користування та розпорядження таким майном, вчинення правочинів щодо нього тощо. На відміну від особистих відносин, майнові відносини у сімейному праві відрізняються своїм об'єктом, – виникають із приводу матеріальних благ. Майновими правовідносинами у сімейному праві вважають врегульовані нормами сучасного законодавства відносини між суб'єктами права, у яких об'єктом є будь-які майнові блага (речі індивідуального користування, премії, нагороди, майно, набуте під час перебування у шлюбі, грошові утримання тощо) [2]. Майнові правовідносини у сімейному праві відрізняються змістом, оскільки вони мають певний економічний зміст на відміну від особистих немайнових відносин, нерозривно пов'язаних з особистістю, які не мають економічного змісту. Необхідно також звернути увагу на те, що сімейні майнові правовідносини залежно від кола суб'єктів поділяються на майнові правовідносини між подружжям, між батьками та дітьми, усиновителями та усиновленими тощо.

Утім, не можна заперечувати тісний зв'язок майнових та особистих немайнових відносин у сімейному праві й суттєвий вплив саме особистих немайнових відносин на формування та реалізацію майнових. Сім'я будується на особистих відносинах, більшість із яких перебувають за межами правового регулювання та являють собою відносини моралі та етики. Саме їх руйнування, тобто руйнування шлюбу та сім'ї призводить до судового захисту прав та законних інтересів членів сім'ї, насамперед дітей. «Міжособистісні стосунки у родині, які ґрунтуються на чіткому усвідомленні сімейного обов'язку, на взаємній довірі та повазі, мають унеможливити фізичне та психічне насилля, приниження людської гідності, маніпуляцію. Тому, на відміну від авторитарної, егалітарна модель сімейних стосунків є найкращою для особистісної самореалізації людини» [4, с. 127]. Егалітарна (франц. *egalite* – рівність, міра, мірило, зразок) модель сімейних стосунків – сукупність морально-етичних цінностей сім'ї, які формуються за принципами рівності, взаємоповаги, взаємодопомоги та емоційної близькості між членами родини [4, с. 127]. На нашу думку, при обранні напрямів формування розвитку правового регулювання сімейних відносин слід враховувати не лише особливості цього соціального інституту та його розвиток у сучасному суспільстві, а й фундаментальні теоретичні дослідження соціологів стосовно істотних проблем сім'ї. Зокрема, найпоширеніші підходи до вивчення проблем сім'ї у соціології – функціоналістський і конфліктологічний.

Функціоналісти (Дж. Мердок, Т. Парсонс) зосереджують увагу на тих функціях, які є типовими для усіх сімей, загалом на потребах суспільства, які задовольняє сім'я, та потребах самої сімейної організації, а також на тих структурних побудовах, завдяки яким відбувається задоволення цих потреб. Натомість прихильники теорії конфлікту – на дослідженні дисфункцій сім'ї. Вони підходять до вивчення сім'ї як до структури, в якій одні її члени виграють за рахунок інших. На відміну від функціоналістів, конфліктологи розглядають сім'ю не як осередок партнерства, тепла і турботи, а швидше як поле бою [6, с. 200].

З метою вирішення спірних питань захисту майнових прав дитини, на нашу думку, слід виходити з того, що виникнення проблем, пов'язаних із захистом прав дитини, є наслідком неналежного, у багатьох випадках, функціонування сім'ї в сучасному суспільстві, тобто сім'я функціонує як середовище конфліктів, а не особливе, соціально організоване об'єднання людей із дбайливим та шанобливим ставленням одне до одного. Основною причиною такого становища є, на нашу думку, відсутність достатніх соціальних, культурних та економічних умов для розвитку сім'ї елітарного, більш демократичного та прогресивного типу і цей факт слід враховувати при формуванні державної сімейної політики та сімейного законодавства. У зв'язку з цим пропозиції щодо внесення змін до сімейного законодавства мають ґрунтуватися на врахуванні всіх умов зміцнення сім'ї як особливого і необхідного осередку суспільства, а його конкретні норми повинні не «зарегульовувати» сферу сімейних відносин, тобто не втручатися безмежно, а шукати найбільш виважені підходи, які б враховували права та законні інтереси всіх учасників сімейних відносин, зокрема батьків та дітей.

Цілком закономірно, що для функціонування сім'ї необхідний певний обсяг матеріальних благ, які в основному створюються батьками. Проте не виключається, що такі матеріальні блага можуть створюватись і дітьми, й іншими членами сім'ї.

Майнові відносини в сімейному праві поділяються на речові, зобов'язальні, різновидом яких є аліментні відносини.

У теорії сімейного права пропонується поділ майнових правовідносин між батьками і дітьми залежно від джерел набуття цього майна: набуте батьками і призначене для потреб усієї сім'ї; набуте завдяки спільній праці чи спільних коштів батьків і дітей; набуте дітьми на різних правових підставах [5, с. 177].

Зі свого боку аліментні правовідносини батьків та дітей розглядаються як правовідносини, в яких одна сторона зобов'язана надати другій стороні утримання на підставах і в порядку, що встановлені законом, а друга сторона вправі вимагати виконання такого обов'язку [5, с. 179].

На нашу думку, положення ч. 3 ст. 70 регулюють майнові сімейні відносини, але різних класифікаційних видів, таких, що відрізняються за колом осіб, об'єктом, змістом, у зв'язку з чим слід застосовувати різні підходи до нормативної регламентації, враховувати основні засади (принципи) сімейного права до кожного з зазначених видів, а також передбачені цивільним законодавством загальні положення стосовно права власності.

Одним з основних принципів майнових прав подружжя є принцип спільності майна, проголошений у ст. 60 СК України. Він означає, що майно чоловіка і жінки (повністю або в певній частині), набуте під час шлюбу, об'єднується в єдину майнову масу зі встановленням певних спеціальних правил щодо його володіння, користування та розпорядження. Режим спільності майна подружжя передбачає так звану презумпцію спільності майна подружжя, яка означає, що майно, набуте подружжям за час шлюбу, вважається спільним, якщо інше не встановлено домовленістю сторін. Подружжя мають рівні права щодо майна, яке належить їм на праві спільної сумісної власності; таке майно належить подружжю без визначення часток кожного з них у праві власності;

Права подружжя на майно визнаються рівними незалежно від того, що один із них не мав з поважної причини (навчання, ведення домашнього господарства, догляд за дітьми, хвороба тощо) самостійного заробітку (доходу); доти, доки не буде доведено протилежне, вважається, що кожен із подружжя, який здійснює правочини щодо розпорядження спільним майном, діє в інтересах подружжя (ч. 1 ст. 60 СК України).

Право спільної сумісної власності є різновидом спільної власності, яка характеризується наявністю двох або більше осіб (співвласників), на відміну від одноособової власності, та відсутністю часток у праві на спільне майно на відміну від спільної часткової власності. Таким чином, спільна сумісна власність подружжя є також різновидом приватної власності і виокремлюється за кількістю суб'єктів. Стаття 316 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) закріплює визначення права власності: правом власності є право особи на річ (майно), яке вона здійснює відповідно до закону за своєю волею, незалежно від волі інших осіб.

Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, ратифікованою Законом від 17 липня 1997 р. №475/97-ВР, у ст. 1 Першого протоколу до неї передбачено право кожної фізичної чи юридичної особи безперешкодно користуватися своїм майном, не допускається позбавлення особи її власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права, визнано право держави на здійснення контролю за користуванням майном відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів.

Гарантії здійснення права власності та його захисту закріплено у ч. 4 ст. 41 Конституції України, відповідно до якої ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право власності є непорушним. Стаття 321 ЦК України також проголошує непорушність права власності. Водночас у ч. 2 ст. 321 ЦК України уточнюється, що особа може бути позбавлена права власності або обмежена у його здійсненні лише у випадках і в порядку, встановлених законом.

Слід наголосити, що спільна власність обумовлена наявністю двох видів правовідносин, – зовнішніх (абсолютних) між співвласниками і третіми особами та внутрішніх (відносних) між співвласниками. Спільна сумісна власність подружжя, зі свого боку, відрізняється також спеціальним правовим регулюванням відносин співвласників за допомогою норм сімейного законодавства. Утім, при цьому необхідно враховувати загальні норми цивільного права й один із основних принципів права власності – принцип непорушності.

Наступний принцип, який стосується майнових прав, а точніше права власності подружжя – принцип рівності часток. Його сутність полягає у тому, що при визначенні розміру часток кожного з подружжя суд виходить із того, що відповідно до законодавства частки майна дружини та чоловіка є рівними (ч. 1 ст. 70 СК України). Це правило не змінюється і в тому разі, якщо один із подружжя не мав із поважних причин (навчання, ведення домашнього господарства, догляд за дітьми, хвороба тощо) самостійного заробітку (доходу) (ч. 1 ст. 60 СК України).

Водночас законодавство встановлює два винятки із загального правила щодо рівності часток подружжя у праві на майно. Відповідно до них суд може зменшити або збільшити частку одного з подружжя. По-перше, може відступити від засади рівності часток і зменшити частку одного з подружжя за обставин, що мають істотне значення, зокрема якщо один із них не дбав про матеріальне забезпечення сім'ї, приховав, знищив чи пошкодив спільне майно, витрачав його на шкоду інтересам сім'ї (ч. 2 ст. 70 СК України). По-друге, суд може збільшити частку в праві на майно того з подружжя, з яким проживають неповнолітні або повнолітні непрацездатні діти, за умови, що розмір аліментів, які вони одержують, недостатній для забезпечення їхнього фізичного, духовного розвитку та лікування (ч. 3 ст. 70 СК України).

У другому випадку законодавець виходить з необхідності врахування переважного значення принципу пріоритетного захисту прав та інтересів дітей (ч. 8 ст. 7 СК України).

Відповідно до частин 1, 2 ст. 27 Конвенції про права дитини від 20 листопада 1989 р., ратифікованої постановою Верховної Ради України від 27 лютого 1991 р., держави-учасниці визнають право кожної дитини на рівень життя, необхідний для фізичного, розумового, духовного, морального і соціального розвитку дитини. Батько (батьки) або інші особи, які виховують дитину, несуть основну відповідальність за забезпечення в межах своїх здібностей і фінансових можливостей умов життя, необхідних для розвитку дитини.

Слід наголосити, що у сімейному законодавстві України проголошується **принцип роздільності** майна батьків і дітей. Згідно з ч. 1 ст. 173 СК України батьки і діти, зокрема ті, які спільно проживають, можуть бути самостійними власниками майна. Це означає, що незалежно від трива-

лості спільного проживання та спільного користування майно зберігає свій первісний правовий режим. Дозволяється, відповідно до ч. 3 ст. 70 СК України, збільшення розміру частки одного з подружжя в майні і це пов'язується лише з випадками недостатнього розміру аліментних виплат на дитину, тобто право власності у дитини на майно платника аліментів не виникає.

У правових позиціях Верховного Суду України у справах №6-2333цс15, №6-612цс15, зазначено, що норми СК України у статтях 57, 60 встановлюють загальні принципи нормативно-правового регулювання відносин подружжя з приводу належного їм майна, згідно з якими: 1) майно, набуте подружжям за час шлюбу, належить їм на праві спільної власності; 2) майно, набуте кожним із подружжя до шлюбу, є особистою приватною власністю кожного з них [7].

Відповідно до ч. 1 ст. 71 СК України майно, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, ділиться між ними в натурі. Якщо дружина та чоловік не домовилися про порядок поділу майна, спір може бути вирішений судом.

Судова практика свідчить про деякі проблеми у прийнятті судами рішень про відступлення від рівності часток подружжя у спільному майні.

Зокрема, у рішенні від 12 квітня 2017 р. №333/3716/16-ц Апеляційного суду Запорізької області встановлено.

ОСОБА_5 звернулася до суду з позовом, посилаючись на те, що 25 жовтня 2003 р. між позивачем та відповідачем був укладений шлюб. Від шлюбу сторони мають неповнолітню дитину ОСОБА_7. У період шлюбу, відповідно до договору купівлі-продажу сторони придбали квартиру. 20 квітня 2016 р. рішенням Орджонікідзевського районного суду м. Запоріжжя шлюб між подружжям було розірвано. У жовтні 2015 р. відповідач покинув сім'ю. З цього часу позивач ОСОБА_5 утримує та виховує їхнього неповнолітнього сина самостійно, її колишній чоловік не бере ніякої участі в його вихованні, не допомагає матеріально. На сьогодні вони з відповідачем не домовилися про порядок поділу майна. Тому просить суд, при вирішенні цього спору, відступити від рівності часток подружжя, а також врахувати інтереси їхнього неповнолітнього сина та визнати за ОСОБА_5 право власності на 4/5 квартири.

Наголошується, що суд першої інстанції залишив поза увагою роз'яснення п. 30 постанови Пленуму Верховного Суду України від 21 грудня 2007 р. №11 «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя», яким вказано, що рішення суду повинно містити мотиви та обґрунтування відступу від засади рівності часток подружжя у їхньому спільному майні. Інтереси неповнолітніх дітей, непрацездатних повнолітніх дочки, сина або другого з подружжя, що заслуговують на увагу, можуть враховуватися судом при визначенні способу поділу спільного майна в натурі й у тому разі, коли суд не відступив від засади рівності часток. Суд не зазначив, із яких підстав дійшов висновку, що спір у цій справі відноситься до тих випадків, з якими закон пов'язує можливість відступу від рівності часток у майні подружжя. Сам факт проживання неповнолітньої дитини з позивачкою не є за законом тією достатньою підставою для відходу від рівності часток, а іншого у справі не встановлено.

За таких обставин неможливо погодитися з висновком рішення суду першої інстанції про відступ від рівності часток подружжя в спірному майні, оскільки встановлена відсутність передбачених законом підстав для такого висновку. Суд першої інстанції неповно з'ясував обставини, що мають значення для справи, не врахував, що обставини на підтвердження позову позивачем доведені частково. Таким чином, оскаржуване рішення підлягає зміні в частині визначення розміру частки майна подружжя визнавши за ОСОБА_5 замість 4/5 часток право власності на 1/2 частину квартири [3].

Деякі вчені справедливо зазначали, що «з прямої вказівки закону випливає, що частка у праві на майно того з подружжя з яким залишається дитина може бути збільшена у разі, якщо недостатнім є розмір аліментів, які вони одержують. Таким чином, закон передбачає наступний розвиток подій: а) дитині призначаються аліменти; б) розмір аліментів недостатній для її фізичного, духовного розвитку та лікування; 3) при поділі майна подружжя частка того, хто опікується дитиною збільшується» [1, с. 101–107]. Водночас наголошувалося, що суди нерідко порушували вимоги ч. 1 ст. 182 СК України [1, с. 101–107], відповідно до якої при визначенні розміру аліментів суд

враховує: 1) стан здоров'я та матеріальне становище дитини; 2) стан здоров'я та матеріальне становище платника аліментів; 3) наявність у платника аліментів інших дітей, непрацездатних чоловіка, дружини, батьків, дочки, сина; 4) інші обставини, що мають істотне значення.

Таким чином, збільшення розміру частки того з подружжя, з ким залишається проживати дитина, як правило, залежить від встановлення судом у кожному конкретному випадку недостатнього розміру аліментів на дитину, а інші умови часто залишаються поза увагою. Подібний підхід призводить до порушення права власності платника аліментів. Також слід враховувати, що батьківське правовідношення і, зокрема, батьківські обов'язки не залишаються незмінними, оскільки місце проживання дитини, її майновий стан, майновий стан батьків із часом може змінитися, також дитина стає з часом повністю дієздатною особою і втрачає право на аліменти. Відтак підстави позбавлення права власності платника аліментів стають неактуальними у зв'язку зі зміною або припиненням аліментного обов'язку. Утім, втрачене право власності платника аліментів не може бути відновлене.

На нашу думку, слід розмежовувати правовідносини з приводу майна подружжя й аліментні правовідносини батьків і дітей, тому здійснення вдосконалення механізмів захисту права дитини на утримання має відбуватися за допомогою інших правових засобів, наприклад, шляхом закріплення за дитиною права користування конкретним майном платника аліментів у разі недостатнього розміру аліментів.

Висновки. У зв'язку з наведеним, можна дійти висновку, що запровадження у сімейне законодавство положень про «автоматичне визначення частки дитини у спільному майні подружжя» при поділі майна подружжя у разі недостатнього розміру аліментів на дитину не має достатніх правових підстав, оскільки не враховує основні принципи цивільного та сімейного права, може призвести до зловживань з боку зацікавлених осіб і негативних наслідків для дитини та її сім'ї. Удосконалення правового регулювання майнових відносин батьків та дітей передбачає комплексний підхід із врахуванням різних за своїм характером наслідків, які стосуються інтересів широкого кола осіб та суспільства загалом. У зв'язку з цим слід, на нашу думку, зосередити увагу на формуванні та запровадженні у законодавство України інших додаткових механізмів захисту майнових прав та законних інтересів дитини, враховуючи першочерговість і важливість такого захисту для суспільства.

Використані джерела

1. Жилінкова І. В. Деякі проблеми застосування норм Сімейного кодексу України в судовій практиці. Університетські наукові записки / І. В. Жилінкова. – 2006. – № 3–4. – С. 101–107.
2. Правове регулювання особистих немайнових та майнових відносин між суб'єктами сімейних правовідносин : роз'яснення Міністерства юстиції України від 5 липня 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/n0048323-1>.
3. Рішення Апеляційного суду Запорізької області від 12 квітня 2017 р. № 333/3716/16-ц [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://verdictum.ligazakon.net/document/65963317>.
4. Сайтарлі І. А. Культура міжособистісних стосунків : навчальний посібник / І. А. Сайтарлі. – К. : Академвидав, 2007. – 240 с.
5. Сімейне право України : підручник / за заг. ред. В. І. Борисової та І. В. Жилінкової. – К. : Юрінком Інтер. – 2009. – 288 с.
6. Танчин І. З. Соціологія / І. З. Танчин. – Л. : Українська академія друкарства, 2005. – 360 с.
7. Узагальнення судової практики вирішення майнових спорів між подружжям (колишнім подружжям), а також жінкою та чоловіком, які проживають однією сім'єю, але не перебувають у шлюбі між собою або в будь-якому іншому шлюбі, у тому числі стосовно майна, набутого одним чи кожним із них унаслідок приватизації, та майна, що передане ним або одним із них для здійснення підприємницької діяльності: Апеляційний суд Харківської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://hrra.court.gov.ua/sud2090/inf_court/generalization/uzag1604.

Северюкова І. Ф. Проблеми захисту майнових прав дитини при поділі спільної сумісної власності подружжя

У статті розглянуто проблемні питання захисту майнових прав дитини, що виникають при застосуванні деяких положень сімейного законодавства. Зокрема, це стосується застосування ч. 3 ст. 70 Сімейного кодексу України, згідно з якою суд може відступити від рівності часток при поділі майна подружжя. Нині юридичною спільнотою розглядається необхідність внесення змін до зазначеної вище статті СК України в частині автоматичного визначення частки дитини у спільному майні подружжя при розірванні шлюбу з метою гарантованого захисту прав дитини. Утім, запровадження таких змін повинно ґрунтуватися на ґрунтовному та детальному

дослідженні проблематики співвідношення майнових прав батьків та дітей із врахуванням належного рівня захисту дитини.

Ключові слова: дитина, захист прав дитини, майнові права батьків та дітей, спільне майно подружжя, поділ майна подружжя.

Sevryukova I. Problems of protection of property rights of the child in the division of the common joint property of spouses

The article deals with the issues of protection of property rights of a child arising from the application of certain provisions of family law. In particular, this applies to the application of part 3 of Article 70 of the Family Code of Ukraine, according to which the court may deviate from the equality of shares in the division of property of the spouses. At present, the legal community is considering the need to amend the above-mentioned article of the Family Code of Ukraine in regard to the automatic determination of the child's share in the joint property of the spouses at divorce in order to guarantee the protection of the rights of the child. However, the introduction of such changes should be based on a thorough and detailed study of the relationship between the property rights of parents and children, taking into account the appropriate level of protection of the child.

In order to resolve disputes on the protection of property rights of a child, one should proceed from the assumption that the emergence of problems related to the protection of the rights of the child is the result of improper, in many cases, the functioning of the family in a modern society, that is, the family functions as a medium of conflict, not a special, socially organized association of people with a careful and respectful attitude to each other.

An increase in the proportion of the spouse with whom the child stays usually depends on the court establishing in each case the insufficient amount of child support, and other conditions often remain out of sight. Such an approach leads to a violation of the right of ownership of the alimony payer. Also, it should be borne in mind that parental responsibilities, and in particular, parental responsibilities do not remain unchanged, as the place of residence of the child, his property status, the property status of the parents may change over time, as well as the child becomes a full capacity person and loses the right to alimony. Therefore, the grounds for deprivation of the right of ownership of the payer of alimony become irrelevant in connection with the change or termination of alimony duty. However, the lost property rights of the payer can not be restored.

In our opinion, it is necessary to distinguish between legal relations concerning the property of the spouses and the alimony relations between parents and children, therefore, the implementation of the improvement of the mechanisms for protecting the rights of the child to maintenance should be carried out with the help of other legal means, for example, by securing to the child the right to use the concrete property of the payer of alimony in case of insufficient size alimony.

Key words: child, protection of children's rights, property rights of parents and children, common property of spouses, division of property of spouses, alimony.

УДК 347.78

*Володимир Васильович Сенчук,
аспірант кафедри інтелектуальної власності
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

**ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРАВОВИЙ ВИМІР
ЩОДО СФЕРИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
В ЧАСТИНІ ОХОРОНИ НАЗВ ДЕРЖАВ**

Постановка проблеми. Імплементация європейських стандартів у сфері інтелектуальної власності є невід'ємною складовою виконання Україною взятих на себе зобов'язань за Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом (далі – ЄС), Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію). У цьому контексті істотна увага приділяється питанням удосконалення та уніфікації правової охорони окремих об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема й торговельних марок. Також суттєво має зрости рівень захисту прав інтелектуальної власності. Актуальності набувають усі аспекти щодо цього об'єкта права інтелектуальної власності, зокрема й питання закріплення на рівні європейського, а отже, і подальшого відображення у національному законодавстві особливостей охорони назв держав. Адже питання охорони офіційних назв держав від недобросовісного використання є невід'ємною частиною охорони суверенітету будь-якої держави загалом. Оскільки недозволене використання державної символіки є посяганням на суверенні права відповідної держави. Крім того, таке використання державного символу особою, яка не має до нього відношення або відповідного дозволу, може ввести споживача в оману щодо похо-